

МОНІТОРИНГ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ/РОЗРАХУНКІВ КОРЕГУВАНЬ

ЗАКОРКО В.В.

*студент 1м курсу, гр. ЗОіО 1701,
спеціальності «Облік і оподаткування»,
Сумський національний аграрний університет*

Податок на додану вартість - це непрямий податок, що входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент). ПДВ – найзначніший за обсягом з усіх податків, які нараховуються в Державний бюджет.

Ключовим елементом в обліку ПДВ є податкова накладна. Так згідно з Податковим кодексом України податкова накладна складається платником податку на дату виникнення податкових зобов'язань в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, електронного підпису уповноваженої платником особи та реєструється в Єдиному реєстрі податкових накладних у встановлений цим Кодексом термін [1, с. 31].

З часу запровадження ПДВ в Україні, даний податок отримав негативні відгуки зумовлені недосконалістю організації обліку, звітності та контролю за ним. Що в свою чергу призвело до ухилення від сплати ПДВ та його відшкодування з бюджету при проведенні операцій на території України, за допомогою різних «схем» з ухилення сплати ПДВ: реалізація ТМЦ за цінами, нижчими за вартість придбання; проведення безтоварних операцій; використання документів "фіктивних" фірм з метою незаконного формування витрат та податкового кредиту при придбанні робіт, послуг; при проведенні псевдоекспортних операцій та інше.

З метою боротьби з даним явищем було введено в дію систему електронного адміністрування податку на додану вартість.

Центральним елементом системи електронного адміністрування ПДВ є рахунок, що відкритий платнику податку в Казначействі, на який таким платником перераховуються кошти у сумі, необхідні для досягнення розміру суми податку, на яку платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, а також у сумі, необхідній для сплати узгоджених податкових зобов'язань з податку [2].

Рахунок призначений для виконання вичерпного кола завдань та є гарантією, що фінансовий стан платника податку дозволяє йому належним чином виконати податковий обов'язок із нарахування та сплати податку на додану вартість до державного бюджету.

Наступним етапом в боротьбі з ухиленням від сплати ПДВ став моніторинг ПН/РК критеріям блокування реєстрації таких ПН/РК. Але, нажаль, функціонування системи моніторингу і зупинення реєстрації ПН/РК протягом червня-грудня 2017 р. викликало безліч заперечень, як зі сторони представників українського бізнесу, так і зі сторони юридичної спільноти. Задекларована боротьба зі «схемним» податковим кредитом нічого, крім проблем добросовісним платникам податків, не принесла.

Моніторинг ПН/РК за кодами УКТ ЗЕД, за якими моніторинг формально не повинен здійснюватися, призвів до масового блокування ПН/РК реального сектора економіки, і ні яким чином не виявив «схеми». Це явно було видно з кількості поданих судових позовів то ДФС та виграних судових процесів. Фактично визнавши недієздатність системи моніторингу і зупинення реєстрації ПН/РК, було прийнято рішення про зупинення її функціонування [3].

З 1 березня 2018 року запустилась нова система моніторингу з використанням нових критеріїв. Ключовими елементами стали розрахункові показники D та P, які використовуються для моніторингу ПН/РК [4]. Де D - розрахункова величина, яка вказує податкове навантаження платника податків, а P сума ПДВ зазначена платником податку у ПН/РК за звітний період.

Важливим нюансом є те, що одночасно значення показників D та P мають такі розміри: $D > 0,03$, $P < P_{mx1,4}$.

Система запущена, працює, але чи призведе вона до виявлення «схем» і чи не призведе знову до колапсу реального сектору економіки покаже час. Разом з тим перші враження двоякі. Так перші місяці дії системи показали помилковість відображення показника Р в Електронному кабінеті платника податків, де Р податківцями відображався як сума ПДВ за останні 12 місяців, що суперечило порядку №117. Також, на мою думку, можливий випадок, коли підприємство значно наростило свою діяльність, що звичайно призведе до збільшення показника Р, а він, нагадаю, повинен бути меншим від найбільшої суми ПДВ за останні 12 місяців, помноженої на коефіцієнт 1,4. Якщо припустити таку ситуацію, то дане підприємство потрапить під блокування? Чи ні? Точної відповіді не має, оскільки як і минулого разу, перелік критеріїв блокування ПН/РК не є чітким, і більш за все можна стверджувати, що ДФС знову в квитанціях по заблокованих ПН/РК буде надавати неповну і загальну інформацію з причин блокування.

Гадаю показник D з його величиною більше 3% не є гарантією прозорості операцій. Оскільки підприємства які показують збитки, але сплачують податки на фонд заробітної плати, автоматично збільшують свій показник D. Великим цей показник також буде і у підприємств, що надають інформаційні послуги, у фірм що мають не ритмічну діяльність, підприємства з податковими пільгами тощо.

На мою думку, дані критерії, як і попередні, не виявлять фактів без товарних операцій, фіктивних угод, та не вирішують проблему «пересорту». Більш за все ми отримаємо знову зупинку роботи бухгалтерій підприємств, яким треба готувати стоси паперів на підтвердження дійсності господарських операцій.

Література:

1. Податковий кодекс України, від 02.12.2010 р. №2755-VI.
2. Постанова КМУ «Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість», від 16.10.2014 р. №569
3. Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році», від 07.12.2017 р. № 2245-VIII.

4. Постанова КМУ «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», від 21.02.2018 р. №117